

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžso/74/2015
Identifikačné číslo spisu: 5014201241
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:5014201241.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: E. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., právne zastúpený: JUDr. Peter Harakály, advokát, so sídlom Mlynská 28, Košice, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa- ústredie, Ul. 29. augusta 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 44314-2/2014-BA zo dňa 26.08.2014, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/194/2014-98 zo dňa 19. augusta 2015, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/194/2014-98 zo dňa 19. augusta 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom s poukazom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej č. 44314-2/2014-BA zo dňa 26.08.2014. Týmto rozhodnutím bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina (ďalej len „správny orgán 1. stupňa“) č. 27536-2/2014-ZA zo dňa 27.06.2014, ktorým bol žalobca uznaný za dočasne práceneschopného odo dňa 26.01.2013 a bol mu priznaný nárok na úrazový príplatok.

V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že zo žiadneho ustanovenia zákona nevyplýva oprávnenie Sociálnej poisťovne rozhodovať o rozsahu zodpovednosti zamestnávateľa a miere zavinenia poškodeného podľa § 195, § 196 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“). Sociálna poisťovňa teda nie je oprávnená rozhodovať o tom, či sa zamestnávateľ čiastočne alebo úplne vyvinil zo svojej zodpovednosti za pracovný úraz, resp. o zavinení poškodeného na pracovnom úraze. Spor o toto určenie je sporom pracovnoprávnym, o ktorom rozhodujú sudy v civilnom súdnom konaní podľa § 7 ods. 1 O.s.p. Na základe úrazového poistenia Sociálna poisťovňa rozhoduje len o priznaní úrazových dávok. Konanie o určenie miery zodpovednosti zamestnávateľa a zavinení poškodeného na

pracovnom úraze, ktoré konanie je konaním o určenie, či tento právny vzťah alebo právo je alebo nie je podľa § 80 písm. c) O.s.p., možno začať len na základe návrhu (žaloby), a nie ex offo. Sociálna poisťovňa však nie je legitimovaná na podanie takejto určovacej žaloby.

Ďalej uviedol, že z ustanovenia § 198 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) vyplýva, že Sociálna poisťovňa si na základe predložených dokladov o určitej otázke úsudok urobiť môže, nemá však takúto povinnosť. Pokiaľ však listinné dôkazy, ktoré mala k dispozícii pobočka Sociálnej poisťovne, boli rozporuplné v tom ohľade, že na jednej strane uvádzali mieru zavinenia poškodeného 0 % a na druhej strane svedčili o tom, že zamestnanec preukázateľne porušil predpisy ohľadne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, potom v zmysle § 195 ods. 1 zákona o sociálnom poistení bolo jej povinnosťou odstrániť tieto rozpory a zistiť skutočný stav veci. Za tým účelom bolo nevyhnutné ako predbežnú otázku v zmysle § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyriešiť aj otázku miery zodpovednosti zamestnávateľa a zavinenia zamestnanca na vzniku pracovného úrazu zamestnanca. Uvedené bolo potrebné riešiť ako predbežnú otázku z toho dôvodu, že o tejto otázke nebol vydaný právoplatný rozsudok, ani nebol podaný návrh na príslušný všeobecný súd na vyriešenie tejto otázky. Tá skutočnosť bola daná tým, že obe prípadné sporové strany aktívne legitimované na podanie takejto žaloby (zamestnanec a zamestnávateľ), boli v tejto otázke za jedno.

Krajský súd konštatoval, že na vyriešenie tejto otázky správny orgán 1. stupňa vykonal rozsiahle a vyčerpávajúce dokazovanie, pričom žalobca v žalobe konkrétne nenamietal voči skutkovým a právnym záverom vyplývajúcim z tohto dokazovania. Namietal ako základnú žalobnú námietku, že Sociálna poisťovňa nie je oprávnená ako predbežnú otázku riešiť rozsah zodpovednosti zamestnávateľa a spoluviny zamestnanca inak, ako to stanovil zamestnávateľ vo svojom stanovisku. K tejto námietke, v súlade s odôvodnením vyššie, súd uviedol, že je v plnom rozsahu nedôvodná.

Pokiaľ žalobca v žalobe namietal aplikáciu rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/91/2009, na ktorý poukazovala žalovaná vo svojom rozhodnutí, súd konštatuje, že v tomto konaní sa riešila predbežná otázka, lebo vznikol spor zamestnanca a zamestnávateľa ohľadom miery zodpovednosti zamestnávateľa a miery zavinenia zamestnanca. Ak teda existujú rozporuplné dôkazy (vyjadrenie zamestnanca a zamestnávateľa), opätovne za účelom zistenia skutočného stavu veci je potrebné túto otázku vyriešiť ako predbežnú. Rovnakú premisu je potrebné použiť aj v danom prípade, keď taktiež sú k dispozícii rozporuplné dôkazy -tentoraz nie medzi vyjadrením zamestnanca a zamestnávateľa, ale medzi vyjadrením zamestnávateľa a ostatnými listinnými dôkazmi. Podľa názoru súdu teda aj v tomto prípade, ak vyriešenie tejto otázky je pre rozhodovanie vo veci samej žalovanej potrebné, nič nebráni žalovanej túto otázku ako predbežnú vyriešiť.

Ďalej krajský súd poukázal na to, že vyjadrením miery zodpovednosti zamestnávateľa ako účastníka správneho konania nie je podľa § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení viazaná, ako sa mylne domnieva žalobca. Zamestnávateľ žiadne rozhodnutie ako orgán verejnej správy nevydal, jeho stanovisko nie je rozhodnutím, ale listinným dôkazom ako každý iný a ani nejde o otázku, ktorá nemôže byť predmetom predbežného posúdenia podľa § 198 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Takže aj v tomto prípade žalovaná môže viesť dokazovanie a predbežne vyriešiť otázku inak, ako k nej dal stanovisko zamestnávateľ. Správne orgány oboch stupňov teda nepochybili, keď si o tejto otázke urobili úsudok, dospeli na základe predložených dokladov k záveru, že zamestnávateľ zodpovedá za pracovný úraz žalobcu len čiastočne a že žalobca spoluzavinil vznik pracovného úrazu.

Čo sa týka námietky, že len zamestnávateľ sa môže zbaviť svojej zodpovednosti a nemôže to za neho urobiť správny orgán, aj túto námietku vyhodnotil krajský súd ako nedôvodnú. Ustanovenie § 196 Zákonníka práce stanovuje podmienky, za ktorých môže dôjsť k (čiastočnému) zbaveniu sa zodpovednosti za pracovný úraz (liberácii). Dôkazné bremeno zamestnávateľa ho zaťažuje v prípade, ak by došlo k civilnému sporu, kedy by o pracovnoprávnom spore v zmysle § 7 ods. 1 O.s.p. rozhodoval súd. V prípade, ak túto otázku posudzuje len ako predbežnú správny orgán, nie je na mieste striktné vychádzať z rozloženia dôkazného bremena v zmysle hmotnoprávneho ustanovenia Zákonníka práce, pretože na správne konanie o priznaní úrazových dávok sa vzťahujú iné procesné zásady, najmä

vyhľadávacia zásada. Ďalej zdôraznil, že ak sa rieši predbežná otázka, nejde o samostatné konanie ani v rámci správneho konania a správny orgán si o tejto otázke urobí úsudok sám v rámci vykonaného dokazovania, pričom o tejto otázke nevydáva samostatné rozhodnutie.

Čo sa týka námietky žalobcu, že zamestnávateľ dal ku konaniu zamestnanca príkaz a pokyn a preto sa nemôže zbaviť zodpovednosti, súd konštatoval, že takéto tvrdenie žalobcu sa javí ako čisto účelové a nemajúce oporu v zistenom skutkovom stave. Naopak sám žalobca vypracoval pracovný postup, ktorý opakovane a obvykle používal. Podľa neho mal v danom prípade postupovať a tento postup sám ako vedúci zamestnanec porušil.

Aj ďalšiu námietku žalobcu o tom, že rozhodnutie zamestnávateľa o plnom odškodnení vyjadruje posúdenie faktorov pracovného výkonu zamestnanca, vyhodnotil krajský súd ako nedôvodnú. Sugestívne vnímanie zamestnanca zo strany zamestnávateľa ako výborného pracovníka či tvrdená časová tieseň pri inkriminovanom pracovnom postupe, pri ktorom došlo k pracovnému úrazu, nemajú žiaden vplyv na liberačné dôvody - porušenie predpisov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ďalších právnych predpisov a technických noriem zo strany zamestnanca v tomto konkrétnom prípade. Aj námietka, že posúdenie všetkých okolností vzniku pracovného úrazu môže vykonať iba zodpovedný zamestnávateľ, je čisto účelová, nemajúca oporu v zákone. Zamestnávateľ nemá žiadnu kompetenciu rozhodnúť o miere zavinenia zamestnanca na vzniku pracovného úrazu, pretože v správnom konaní nemá postavenie orgánu s rozhodovacou právomocou. O určení spoluzavinenia zamestnanca na vzniku pracovného úrazu v zmysle § 196 Zákonníka práce môže rozhodovať ako kompetentný orgán jedine všeobecný súd, ktorý rozhoduje v pracovnoprávných veciach v zmysle § 7 ods. 1 O.s.p., a nie zamestnávateľ.

Námietku žalobcu, že v sporných prípadoch by mala byť na súde najskôr vyriešená otázka, či sa zamestnávateľ zbavil úplne alebo čiastočne svojej zodpovednosti za náhradu škody a žalovaná nemá kompetenciu o tejto otázke rozhodnúť, označil krajský súd za nedôvodnú a zároveň aj špekulatívnu. Pokiaľ sú obaja účastníci s mierou zodpovednosti zamestnávateľa spokojní, nikdy by nedošlo k podaniu žalobného návrhu na súd. Správny orgán, ak by ich aj vyzval na podanie takéhoto návrhu, bol by v patovej situácii, keďže on sám nemá aktívnu vecnú legitimáciu na podanie takejto žaloby. Ďalej uviedol, že správny orgán nikdy o predbežnej otázke samostatne nerozhoduje (nevydáva o nej rozhodnutie) a to práve z dôvodu, že túto otázku posudzuje len prejudiciálne a z tohto posúdenia vychádza pri rozhodovaní vo veci samej, na rozhodnutie ktorej mu svedčí zákonná kompetencia. Tak tomu bolo aj v danom prípade. Keďže sa v tomto ohľade postup žalovaného a právny názor žalobcu zhodujú, nejde zo strany žalobcu o námietku.

Posledná námietka žalobcu tkvela v požiadavke širšej miery zodpovednosti zamestnávateľa ako to určil prvostupňový správny orgán. Tiež namietal, že správne orgány nevenovali pozornosť organizačno-technickému zabezpečeniu pracoviska, hodnoteniu chybného usporiadania pracoviska atď. K týmto námietkam súd uviedol, že sa jedná o nové námietky, ktoré smerovali proti zisteniu skutkového stavu v správnom konaní a ktoré boli prvýkrát uplatnené v konaní pred súdom. Tieto neboli uplatnené v odvolaní voči prvostupňovému správne rozhodnutiu, ani v konaní pred jeho vydaním. Samotné skutkové dôvody čiastočnej liberácie zamestnávateľa, ktoré mali priamy vplyv na určenie miery zavinenia žalobcu a ktoré vyšli najavo počas správneho konania, nenamietal, ani nežiadal doplniť dokazovanie preukázaním skutočností, ktoré by podľa neho zvýšili mieru zodpovednosti zamestnávateľa. Keďže ide o námietky skutkovej povahy, nie o právne posúdenie veci ani o námietky procesných väd pred správnymi orgánmi, uviedol, že súd nemôže na tieto námietky v konaní pred súdom v zmysle § 250i ods. 1 O.s.p. prihliadať, ani sám vykonávať o nich dokazovanie.

Vzhľadom na to, že všetky námietky žalobcu súd vyhodnotil ako nedôvodné, žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal žalobca včas odvolanie. Poznamenal, že žalobca v podanom odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, ako aj v obsahu žaloby konkretizoval v čom spočíva

pochybenie žalovanej. Obsah týchto listín považuje za súčasť tohto odvolania.

Namietal, že krajský súd sa zaoberal jednotlivými otázkami iba povrchno, čo je zrejmé aj z preukázaných tvrdení žalobcu. S odvolaním sa na citovaný článok JUDr. Segeča a jeho právne názory je podľa žalobcu zrejmé, že krajský súd nedostatočne venoval pozornosť tomu, či skutočne je možné a v silách žalovanej správne a zákonné posúdiť tak náročnú vec vo všetkých podrobnostiach. Táto úvaha je o to viac významná, keď aj vedúci odboru opravných prostriedkov, JUDr. Peter Hricko zaujal právny názor, že riešenie tejto otázky patrí do kompetencie všeobecného súdu.

Krajský súd tak za spornú otázku vymedzil, či žalovaná je viazaná vyhlásením zamestnávateľa o tom, že zamestnávateľ je zodpovedný v rozsahu 100 % za pracovný úraz žalobcu a či je v právomoci žalovanej vyhodnotiť túto otázku ako predbežnú podľa § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Krajský súd túto otázku neposúdil po právnej stránke správne. Jeho rozhodnutie vykazujúce rozpory v skutkovom i právnom posúdení veci je nepreskúmateľné, a je bez náležitého odôvodnenia. Krajský súd sa vôbec nevysporiadal s tvrdením žalobcu ku kogentnej právnej úprave Zákonníka práce (§ 196) a zákona č. 461/2003 Z.z. (§ 111 ods. 2), ku ktorým cituje aj z textu jednotlivých paragrafov.

Žalobca sa nestotožnil s názorom krajského súdu, že v zmysle § 195 ods. 1 zákona o sociálnom poistení bolo povinnosťou žalovanej odstrániť rozpory a zistiť skutočný stav veci a za tým účelom posudzovať ako predbežnú otázku v zmysle § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení na vyriešenie miery zodpovednosti zamestnávateľa a zavinenia zamestnanca na vzniku pracovného úrazu zamestnanca, nakoľko podľa žalobcu doslovne takáto povinnosť nevyplýva z ustanovenia § 195 predmetného zákona.

Poznamenal, že týmto nespochybňuje potrebu zistiť dostatočne skutkový stav veci, ale tento postup nemôže byť neobmedzený, resp. nemôže byť sprevádzaný svojvôľou. Aj z týchto dôvodov považoval rozhodnutie krajského súdu za nesprávne, pretože jeho právne závery odporujú kogentnej právnej úprave v Zákonníku práce ako aj v zákone o sociálnom poistení. Na základe uvedených skutkových a právnych dôvodov a tiež vykonaného dokazovania navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie žalovanej zruší a vec jej vráti na nové konanie. Zároveň si uplatnil trovy prvostupňového, ako aj trovy odvolacieho konania vo výške 518,76 Eur.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu, s poukazom na vybrané ustanovenia zákona o sociálnom poistení, uviedla, že citované ustanovenia zákona potvrdzujú správnosť zvoleného postupu (vykonaného dokazovania) a zhodnotenia jeho výsledku zo strany správneho orgánu 1. stupňa. Ak by sa správny orgán 1. stupňa riadil výlučne a jedine záverom zodpovedného zamestnávateľa, ktorý bez ďalšieho vyhlásil svoju 100%-nú zodpovednosť za vznik pracovného úrazu žalobcu, celkom by tým poprel iné dôkazy v konaní, ktoré bol povinný vykonať a vyhodnotiť (znalecký posudok, záver inšpektorátu práce). K použitiu zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní uviedla, že v zmysle § 172 zákona o sociálnom poistení sa na konanie vo veciach sociálneho poistenia nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Preto použitie tohto predpisu žalobcom je absolútne bezpredmetné a nemá oporu v zákone.

K námietke žalobcu o strohom konštatovaní o porušení bezpečnostných predpisov zo strany Inšpektorátu práce uviedla, že v zmysle § 7 ods. 1 zákona o inšpekcii práce sú inšpektoráty práce orgány štátnej správy a ako takých je v zmysle § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení ich vyjadrenie pre žalovanú záväzná.

K námietke žalobcu, v rámci ktorej poukazoval na vyjadrenie JUDr. Petra Hricka, vedúceho oddelenia opravných prostriedkov úrazového poistenia, Sociálnej poisťovne ústredie, uviedla, že v prípade ak vznikne spor medzi zamestnancom a zamestnávateľom o miere zavinenia za poistnú udalosť je vhodné, aby zamestnanec podal na všeobecný súd určovaciu žalobu o určení miery zavinenia. Žalovaná na tento úkon nie je vecne legitimovaná. Nakoľko v danom prípade spor medzi žalobcom a zodpovedným zamestnávateľom nevznikol, bola v zmysle vyššie uvedenej argumentácie a citovaných právnych

predpisov oprávnená si urobiť úsudok o rozsahu miery zavinenia žalobcu na vzniku pracovného úrazu zo dňa 26. januára 2013. Odvolanie sa na vyjadrenie JUDr. Petra Hricka je zo strany žalobcu účelové, pričom poukázala na list zo dňa 18. októbra 2015, v ktorom JUDr. Peter Hricko reagoval na podané odvolanie žalobcu.

Záverom poukázala na to, že Krajský súd v Žiline vo veci žaloby žalobcu proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie o priznaní nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, z titulu toho istého pracovného úrazu zo dňa 26. januára 2013, v skutkovo totožnej veci čo do rozsahu namietanej miery zavinenia právoplatne rozhodol rozsudkom sp. zn. 20S/133/2014-104 zo dňa 9. júna 2015 a to tak, že žalobu zamietol. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15. júla 2015. Žalovaná naďalej trvala na svojom písomnom vyjadrení č. 44314-4/2014-BA zo dňa 24. novembra 2014 a na tam uvedenej podrobnej vecnej a právnej argumentácii. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.10.2016 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov preskúmajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia súd skúma, či žalobou napadnuté rozhodnutie je v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, t. j. najmä s hmotnoprávnymi a procesnými administratívnymi predpismi.

V intenciách ustanovenia § 244 ods. 1 O.s.p. súd preskúma aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu, podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi. V zákonom predpísanom postupe je správny orgán oprávnený a súčasne aj povinný vykonať úkony v priebehu konania a ukončiť ho vydaním rozhodnutia, ktoré má zákonom predpísané náležitosti, ak sa na takéto konanie vzťahuje zákon o správnom konaní.

Je nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II ÚS 127/07-21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6Sžo 84/2007, sp. zn. 6Sžo 98/2008, sp. zn. 1Sžo 33/2008, sp. zn. 2Sžo 5/2009 či sp. zn. 8Sžo 547/2009) nie je úlohou súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že podstatou súdneho prieskumu odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovanej, je otázka správneho zistenia rozhodujúcich skutočností a dostatočného rámca podkladov pre naplnenie zásady materiálnej pravdy v ďalšom procese aplikácie hmotného práva.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bolo rozhodnutie krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu o preskúmanie napadnutého rozhodnutia žalovanej č. 44314-2/2014-BA zo dňa 26.08.2014. Týmto rozhodnutím bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie správneho orgánu 1. stupňa č. 27536-2/2014-ZA zo dňa 27.06.2014, ktorým bol žalobca uznaný za dočasne práceneschopného odo dňa 26.01.2013 a bol mu priznaný nárok

na úrazový príplatok.

Preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovanej, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu uplatnenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Z obsahu predloženého súdneho spisu, ktorého súčasťou je administratívny spis žalovanej najvyšší súd zistil skutkový stav tak, ako ho podrobne popísal krajský súd. Odvolací súd sa preto s odôvodnením napadnutého rozsudku stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne, a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci, najvyšší súd na doplnenie a zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku dodáva:

V súvislosti s odvolacími námietkami odvolací súd konštatuje, zhodne so záverom žalovanej, ako aj so záverom krajského súdu, že správny orgán 1. stupňa bol oprávnený urobiť si úsudok o otázke týkajúcej sa miery zodpovednosti zamestnávateľa a zavinenia zamestnanca na vzniku pracovného úrazu ako o otázke predbežnej, a za účelom zistenia skutočného stavu veci vykonať rozsiahle dokazovanie, nakoľko táto otázka nebola riešená právoplatným rozhodnutím súdu, ani nebol podaný návrh na všeobecný súd na jej vyriešenie.

Pracovný úraz je legálny pojem, ktorého definícia na účely zákona o sociálnom poistení je obsiahnutá v § 8 tohto zákona. Orgán aplikácie práva pri rozhodovaní o otázke, či ide alebo nejde o pracovný úraz svojim rozhodnutím pracovný úraz „nekonštituuje, ale len deklaruje“. Ak zákon výslovne neustanovuje inak, ten orgán, ktorý je oprávnený vo veci rozhodnúť, je v prvom rade povinný skúmať, či sú splnené materiálne predpoklady na vznik nároku a teda, v tomto prípade, priznanie dávky. Ak teda zákon zveruje Sociálnej poisťovni rozhodnúť o nároku na dávku v dôsledku pracovného úrazu, potom nie je nevyhnutné, aby zákon výslovne ustanovil, že Sociálna poisťovňa je oprávnená rozhodovať o pracovnom úraze - teda o tom, či sú splnené podmienky vzniku nároku.

Odvolací súd je toho názoru, že zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva pre správny orgán taká skutočnosť, ktorá by bránila správnomu orgánu riešiť spornú otázku miery zavinenia žalobcu a zamestnávateľa na pracovnom úraze a za tým účelom vykonať dokazovanie. Práve naopak, z jednotlivých ustanovení tohto zákona vyplýva, že v prípade spornosti miery zavinenia je správny orgán povinný túto otázku skúmať.

„Sociálna poisťovňa ako orgán aplikujúci právo musí pri svojej činnosti dbať na to, aby jej rozhodnutia a konanie, ktoré im predchádzalo, majú na mysli predovšetkým vykonávanie dokazovania v rámci zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, boli úplné, presvedčivé a vzbudzovali dôveru v spravodlivosť. Pokiaľ skutkové závery vyplývajúce z posúdenia predbežnej otázky sú bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu a v príkrom rozpore s predloženými podkladmi či vykonanými dôkazmi, nemožno hovoriť o zákonom rozhodnutí orgánu verejnej správy.

Ak Sociálna poisťovňa vydala rozhodnutia na základe úsudku prijatého v rámci predbežnej otázky, je potom úlohou všeobecných súdov, aby v rámci postupu podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku a v medziach podanej žaloby preskúmali, či prijatý záver správneho orgánu o relevantnej

predbežnej otázke mal oporu v dokazovaní potrebnom na jej riadne objasnenie alebo či nejde o exces alebo zjavnú svojvôľu, ktorá môže mať za následok vyslovenie nezákonnosti rozhodnutí a postupu správneho orgánu.“

(Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 87/2014 z 10. septembra 2014)

V súdnom konaní bolo obsahom administratívneho spisu preukázané, že správny orgán 1. stupňa vykonal rozsiahle dokazovanie a to listinnými dôkazmi, výsluchom svedkov, poškodeného, zástupcu zamestnávateľa a znaleckým posudkom. Výhlásenie zamestnávateľa o 100 % zodpovednosti za pracovný úraz krajský súd správne vyhodnotil ako nezáväzné pre žalovanú, nakoľko nejde o rozhodnutie „iného príslušného orgánu“ v zmysle § 198 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, ale dôkazný prostriedok, ktorý bol v rozpore s ostatnými listinnými dôkazmi. Podľa názoru odvolacieho súdu vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak ako prvostupňový súd ani odvolací súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami správnych orgánov ako aj s ich právnym posúdením, v konaní, ani v rozhodnutiach správnych orgánov nezistil porušenie žiadneho z ustanovení Správneho poriadku ani iného právneho predpisu. Žalobca nevyvrátil žiadnym hodnoverným spôsobom skutočnosť a skutkový stav, ktorý bol zistený správnymi orgánmi, a s ktorými sa stotožnil aj krajský súd, a preto za takýchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovanej je i podľa názoru odvolacieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci.

Preto ak krajský súd dospel k záveru, že skutkový stav veci bol v správnom konaní spoľahlivo zistený a postup ako aj rozhodnutia správnych orgánov v oboch stupňoch považoval za vydané v súlade so zákonom, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorý zamietol žalobu žalobcu, považovať za správne. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalobcu nevyhovel a s prihliadnutím na všetky individuálne okolnosti daného prípadu rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c O.s.p. a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi vzhľadom na jeho neúspech v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Žalovanej zákon priznanie trov konania neumožňuje.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.